

JO-anmälan av NordStream-hantering

Vem klagomålet riktar sig mot

Människorättsorganisationen Accoun vill att berörda svenska myndigheter, i första hand rättsväsendet, utreds för undermålig hantering av attentatet mot gasledningarna som kallas NordStream.

Diarie- eller ärendenummer hos myndigheten

Vi har tidigare gjort polisanmälan av detta och begärt överprövning (polisens ärende 0150-K3363-23, åklagarkammarens ärende AM-95049-23).

Kort beskrivning av händelsen och om när den ägde rum

Attentatet upptäcktes den 27 september 2022, då ett extremt kraftigt gasläckage observerades från Nord Stream 1 och 2 i närheten av Bornholm. Förberedelserna till attentatet har antagligen skett under månaderna innan. Attentatet skedde, åtminstone delvis, i svensk ekonomisk zon. Vår anmälan gäller den svenska hanteringen av detta, främst brottsutredningen som skedde efter attentatet.

Sammanfattning av det agerande som vi anser vara felaktigt och varför

Det allvarligaste felet är att svenska myndigheters hantering tycks snarast skydda de verkliga förövarna, vilka förövarna nu är. Det skulle kunna handla om underlåtelse att avslöja terroristbrott. SVT uppger att UD och justitiedepartementet konsulterats (<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/sverige-vantas-ta-enklaste-vagen-ut-fran-nord-stream-harvan>). Det förefaller inte vara förenligt med likhet inför lagen (en princip som både ingår i vår grundlag och de mänskliga rättigheterna), om politiska hänsyn eller liknande påverkar rättsväsendet. Efter att Sverige lagt ner sin utredning och ingen utpekats, lär UD dessutom ha menat att en internationell undersökning, som Kina efterfrågat i FN, inte bör genomföras. Det stärker misstanken att svenska myndigheter skyddar förövarna, vilket vi uppfattar som ett brott. Hanteringen tycks följa ett mönster att låta gärningspersoner till allvarliga brott komma undan, när saken är känslig i förhållande till vissa andra länder (jämför med exempelvis hanteringen av de skyldiga till mordet på Folke Bernadotte och tortyrskandalen kring Egyptenavvisningarna). Förövarna får på så sätt straffrihet, vilket inte är acceptabelt. Vi upplever att rättsväsendet lever inte upp till de förväntningar som allmänheten rimligen kan ställa på det och därigenom drabbas medlemmar i Accoun, men vi erkänns inte som målsägande. Rättsväsendet riskerar att uppfattas som en parodi som inte förtjänar förtroende, när alla vet att länder som Sverige samarbetar med är misstänkta för allvarlig statlig brottslighet men de inte tycks utredas seriöst eller försöka lagföras.

Närmare beskrivning av vårt klagomål

Redan under den svenska utredningen av NordStream-attentatet väcktes vår misstanke att utredningen inte gick riktigt till, men vår tidigare anmälan om detta till rättsväsendet avfärdades. Senare tycks dock åklagarens pressmeddelande (<https://www.aklagare.se/nyheter-press/pressmeddelanden/2024/februari/aklagaren-lagger-ned-den-svenska-forundersokningen-om-grovt-sabotage-mot-nord-stream/>) stärka vår misstanke.

Det kanske tydligaste felet är att stämpling till brott eller liknande, som tycks ha skett från amerikansk sida, inte verkar försöka lagföras, trots att sådana uttalanden har varit allmänt kända och

även rapporterats av oss. Vi tog i vår ursprungliga anmälan upp president Bidens uttalande "we will bring an end to it". Senare bad vi särskilda åklagarkammaren att ärendet skulle återupptas och ges en seriös behandling då vi hittade (för oss) ny information i ett föredrag av Ola Tunander, men vi kan inte se att ärendet fick en seriös behandling. Man kan ca 10 minuter in i videon från detta föredrag (<https://www.globalpolitics.se/ola-tunander-om-nord-stream-se-och-lyssna/>) bland annat hitta uppgiften att senator Ron Johnson sagt "end it permanently" om gasledningen.

Vi uppfattar att sådana offentliga uttalanden kan injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller en del av en befolkning och att det därför kan handla om terroristbrott.

I Justitieutskottets betänkande 2022/23:JuU20 står det (på sidan 7) angående gällande ordning och terroristbrottslagen: "Lagen reglerar dessutom straffansvar för offentlig uppmaning, rekrytering, utbildning och resa. För dessa brott krävs att det kan bevisas att det finns en avsikt eller vetskap om att terroristbrott eller särskilt allvarlig brottslighet ska begås. Det krävs dock inte att brottet är preciserat i fråga om tidpunkt eller närmare tillvägagångssätt. Uppsåtet behöver alltså inte avse en viss bestämd gärning, utan det är tillräckligt att det finns uppsåt till att det förr eller senare ska begås terroristbrott eller särskilt allvarlig brottslighet." (Källa: <https://data.riksdagen.se/fil/31B23E3F-052B-4643-9DCD-6B2BEC88158A>)

Det förefaller vara relevant med avseende på uttalanden av Biden och Johnson.

Även om Ukraina på något sätt skulle ha medverkat i attentatet, är det sannolikt att USA på något sätt varit inblandat, vilket framgår av det New York Times skrivit om CIA och MI6 i Ukraina (<https://www.nytimes.com/2024/02/25/world/europe/cia-ukraine-intelligence-russia-war.html>).

Underlåtelse att avslöja eller förhindra terroristbrott är också straffbart, vad vi förstår.

Att USA har haft något att göra med attentatet förefaller vara känt inom vissa kretsar, vilket exemplifieras av en känd tweet av Radek Sikorski: "Thank you, USA."

Ett annat exempel är att Viktor Orbán i ett tal nyligen sagt om Nord Stream: "Germany itself let an act of terrorism against its own property – which was obviously carried out under US direction – go unchallenged" (<https://miniszterelnok.hu/en/speech-by-prime-minister-viktor-orban-at-the-33rd-balvanyos-summer-free-university-and-student-camp/>).

Lägg även märke till att USAs tidigare vice utrikesminister, Victoria Nuland, har sagt offentligt att hon är mycket nöjd över att veta att Nord Stream 2 är nu "en metallbit på havets botten". Hon tror även att det gäller den amerikanska administrationen (<https://www.youtube.com/watch?v=w-oCXnKDAqA>).

Man kan undra om så många misstänkta i Nato-länder ens har förhörts ordentligt av svenska rättsväsendet, trots att vi har påtalat misstankar.

Rättsväsendets agerande är på många sätt suspekt, eftersom det inte leder till någonting i Sverige och att man gömmer sig bakom sekretess och inte svarar på frågor. Att åklagaren i sitt pressmeddelande (<https://www.aklagare.se/nyheter-press/pressmeddelanden/2024/februari/aklagaren-lagger-ned-den-svenska-forundersokningen-om-grovt-sabotage-mot-nord-stream/>) nu hävdar att svensk jurisdiktion saknas förefaller extra misstänkt eftersom den svenska Åklagarmyndigheten inledningsvis beslöt att spärra av området kring läckorna och på så sätt blockerat en annan stat eller ägaren från att säkra bevis (<https://svenska.yle.fi/a/7-10021469>). Att svensk militär uppgetts ha varit inblandad i utredningen (trots deras nära samarbete med misstänkta

förövare) och att Sverige kan ha hemligstämplat uppgifter med hänsyn till nationell säkerhet eller liknande, stärker misstanken om mörkläggnings för att skydda förövarna.

Det är sannolikt att någon svensk varit inblandad i attentatet, åtminstone genom att innan ha haft kännedom om det i grova drag eller i efterhand hindra avslöjande. Svenska myndigheter har ju ett nära samarbete med flera av de misstänkta länderna. Möjligheten att vissa anställda på dessa myndigheter inte vill stöta sig med våra ”samarbetspartners” är uppenbar.

Vi menar att attentatet behöver få en seriös hantering som terroristbrott, eftersom det kan anses ha allvarligt destabiliserat eller förstört grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer i flera länder. Det är ett skeende som vi antagligen bara är i början av. Vi har dock redan sett flera konsekvenser. Attentatet har gett mycket höga priser på energi, speciellt i Tyskland men även i flera andra länder som Sverige. Det har skadat de ekonomiska förutsättningarna i stora delar av Europa. Attentatet kan bidra till mycket allvarliga men svårbedömda miljömässiga konsekvenser. Vidare kan attentatet ses som en destabilisering av förhållandet mellan Västeuropa och Ryssland och möjligen ett steg mot ett krig.

I sitt pressmeddelande nämner åklagaren även frågan om svenskt territorium använts för att genomföra gärningen, men åklagaren verkar inte kännas vid att så kan ha varit fallet.

Antagligen har svensk mark använts för att transportera misstänkta gärningsmän. Det finns belegg för att åtminstone militärflygplatsen Kallinge i Ronneby har använts för detta, vilket pekar på svensk militärs möjliga medhjälp. Tunander har bland annat fått fram att två amerikanska militärflygplan lämnade Ronneby och flög via Spanien till Panama City Florida, där misstänkta dykare är baserade (<https://olatunander.substack.com/p/were-the-us-navy-deep-divers-at-the>, <https://olatunander.substack.com/p/were-the-us-navy-deep-divers-at-the-08f>, <https://olatunander.substack.com/p/the-use-of-two-us-p-8-poseidon-during>).

Flera av de fartyg som misstänks ha spelat en roll i attentatet har dessutom lagt till i Sverige. Det gäller exempelvis USS Kearsarge, som vad vi förstår hade möjlighet att medverka till attentatet både före, under och efter BALTOPS-övningen 2022. Fler exempel är USS Gunston Hall och USS Paul Ignatius (som bland annat omnämns på <https://anderssonerik.substack.com/p/aircraft-and-vessels-in-seymour-hersh>).

Svenska, danska och tyska fartyg lär även ha varit i området under en intressant tidsperiod (<https://corporate-trust.blog/2022/11/17/scandinavians-took-a-hard-look-days-before-nordstream-exploded/> och <https://corporate-trust.blog/2022/12/06/german-navys-intel-ships-were-near-nord-stream-sites-before-blasts/>).

Dessutom kan exempelvis andra fartyg ha medverkat i hemlighet, vilket indikeras av rörelserna av USNS Patuxent (<https://corporate-trust.blog/2023/03/14/nord-stream-mystery-us-navy-refueller-was-present-in-june/>).

Naturligtvis kan någon undervattensfarkost ha medverkat i hemlighet. Den brittiska ubåten HMS Ambush har av andra nämnts i sammanhanget. Misstanken att Storbritannien kan ha varit involverade i attentatet stärks av uttalandet av Liz Truss, fem dagar innan gasledningarna sprängdes: ”We are cutting off the toxic power and pipelines from authoritarian regimes” (<https://www.gov.uk/government/speeches/prime-minister-liz-truss-speech-to-the-un-general-assembly-21-september-2022>).

Vad vi har förstått vill de brittiska försäkringsbolagen inte betala ut ersättning till ägaren, med hänvisning till att attentatet antagligen utfördes av eller på uppdrag av en regering. Den svenska

underlåtenheten att anklaga någon verkar spela detta i händerna och förhindra att ägarna får någon ersättning.

Vi är förvånade över att inte erkännas som målsägare, speciellt när vi ser att organisationen Klimaseniorinnen kan driva ett mål om klimatet mot den schweiziska regeringen.

Många av medlemmarna i Accoun har drabbats av attentatet, bl.a. genom högre energipriser.

Tyska medborgare drabbas speciellt genom att tyska staten (delägare i NordStream 2) får svårt att få ersättning, på grund av vad som vi uppfattar som bristfällig eller rent av kriminell hantering av svenska myndigheter.